

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

2 I. IX. 1989

~~TAJNÉ~~

Výtisk č. 43

Počet listů: 10

Počet příloh: 8



DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 136

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podlehá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle usnesení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

1. Bezpečnostní situace v ČSSR

V průběhu 20.9.1989 nebylo zaznamenáno závažné narušení veřejného pořádku a klidu. V Praze se opětovně pokusila nelegální organizace České děti zorganizovat nepovolené shromáždění.

Byly zaznamenány snahy ze zahraničí aktivizovat vnitřního protivníka ve spojitosti s blížícím se výročím vzniku republiky. V Severočeském a ve Východočeském kraji byli odhaleni rozšiřovatelé protisocialistické výzvy "Několik vět".

Na den 21.9.1989 je v Praze exponenty tzv. nezávislých iniciativ připravována provokativní veřejná akce.

Ve Východoslovenském kraji byl zjištěn výskyt anonymní výzvy tzv. Pokrokově - demokratické strany Československa a v Západoceském kraji pokračující výskyt již známé tzv. ankety namířené proti KSČ a její vedoucí úloze ve společnosti. V obou případech se po rozšiřovatelích pátrá.

Nebyla zaznamenána závažná mimořádná událost v čs.národním hospodářství, dopravě a spojích.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení ods. 3 zákona č. 2/2005 Sb.

2. Nepřátelská činnost

a/ Ze zahraničí je vyvíjen tlak, aby "charta-77" k výročí vzniku samostatného státu v říjnu 1989 uspořádala velké protispolečenské vystoupení a konstituovala se jako politická síla. V jejím prostředí dosud konkrétní postup nebyl dohodnut, někteří členové však situaci hodnotí jako nevhodnou k "velké akci" /obávají se tvrdého postihu hlavních signatářů/. Pro vystoupení v Praze se počítá s účastí členů Solidarity z PLR a zástupců z MLR. Mezi signatáři se hovoří o tom, že v případě neúspěchu bude "chartě-77" snížena podpora ze Západu.

Z NSR byla prodejně Naše vojsko v Českých Budějovicích poštou zaslána zásilka emigrantské organizace tzv. Čs. obce legionářské /NEW York/, obsahující "Program čs. senátu v exilu /8 bodů - mimo jiné vyhnání sovětských okupantů, provedení svobodných a demokratických voleb, obnovení nezávislého demokratického Československa/" a "Exilové poselství domovu", informující o snahách o uznání tzv. prozatímní vlády v exilu ze strany světových velmocí. Zásilka byla orgánem SNB odevzdána adresátem. O předchozím výskytu této emigrantské tiskoviny v Západoslovenském kraji jsme informovali 10.7.1989.

b/ V Praze 7, v prostoru Stromovky, 20.9.1989 v době od 17.00 hodin do 18.00 hodin proběhlo z iniciativy nelegální organizace "České děti" nepovolené shromáždění. V 17.00 hodin, kdy počet účastníků dosáhl asi 120 osob, vyzval tajemník ObNV Praha 7 shromážděné k rozchodu vzhledem k tomu, že akce není povolena. Na výzvu účastníci nereagovali, ale v 18.00 hodin začali po skupinách prostor opouštět. U většiny byla zjištěna totožnost, k podání vysvětlení bylo na útvar VB předvedeno 7 osob - Jiří WOLF /1952/, Monika NADRCHALOVÁ /1970/, Martin ZIKEŠ /1961/, Jana MIKLUŠÁKOVÁ /1969/, Vladimír PASIČNÍK-TARNOVSKÝ /1970/, Stanislav PENC /1970/ a rakouský stát.příslušník Josef POLLEROSS /1953/, akreditovaný žurnalist, nepatřící však k žádné tiskové, rozhlasové nebo televizní společnosti. Po ověření totožnosti

byli všichni jmenovaní propuštěni. K narušení klidu a veřejného pořádku nedošlo.

Na 21.9.1989 je tzv. nezávislými iniciativami připravována protestní akce pod heslem "Lezeme po kolenou" před budovou Rudého práva. Má jít o akci na podporu "politických vězňů" a na protest proti článkům J. Kojzara, publikovaným v poslední době v Rudém právu. Jsou prováděna příslušná opatření.

Studentka 2.ročníku gymnázia v Lounech /Severočeský kraj/ [REDACTED] /1974/ 18.9.1989 v průběhu vyučování pořizovala opis pamfletu "Několik vět", se kterým chtěla seznámit svou přítelkyni. Pamflet obdržela od svého otce - Otto ŠÁLENÉHO /1947/, zaměstnance Dopravních podniků Most. Případ studentky bude kázeňsky řešen v pravomoci ředitele školy, způsob získání a důvod držení pamfletu ŠÁLENÝM se prověruje.

Do Východoslovenského kraje byl poštou doručen anonymní dopis z Kolína, kde tzv. Ústřední výbor pokrokově - demokratické strany Československa /PDSČS/ vyzývá veřejnost k masovým manifestacím za svobodné volby 28.října 1989. Programem PDSČS je "boj proti červenobílému fašismu za respektování svobody politické, národnostní, kulturní a podnikání, na které KSČ neustále sahá". Dopis informuje, že v čele PDSČS je Josef MATUCHA. Po pisateli se pátrá.

Další případ výskytu protikomunistické tzv. ankety anonymní Nezávislé skupiny pro průzkum veřejného mínění byl zjištěn v Západoslovenském kraji. Po rozšiřovateli se pátrá.

V Pardubicích /Východočeský kraj/ bylo sděleno podezření z přečinu proti veřejnému pořádku dle § 6/c zákona č.150/1969 Sb. čs. občanu Michaelu ŠIMONKOVI /1964/, zaměstnanci ČSD Hradec Králové, bez politické příslušnosti, který mezi spoluobčany rozšířoval protisocialistickou výzvu "Několik vět".

3. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

Na Mezinárodním strojírenském veletrhu Brno 1989 /MSVB '89/ bylo zjištěno, že francouzské firmy, které mají zájem obchodovat se socialistickými státy a nechtějí riskovat, dostaly od ZU Francie doporučení nevstupovat do konkrétních obchodních jednání se socialistickými zeměmi bez souhlasu a hlavně krytí francouzských bank a pojišťoven. Neomezeně a dle vlastní vůle mohou obchodovat pouze s Jugoslávií, Rumunskem a NDR. Přestože francouzské firmy by raději obchodovaly s čs. partnery, kde je vyšší technická úroveň, dávají francouzské banky a pojišťovny přednost MLR, vzhledem k tomu, že mají "zaručené informace" o likvidaci komunistického systému v MLR. "Stop stav" vyhlásily francouzské banky a pojišťovny ve vztahu k PLR. Nové polské vládě nevěří a vyčkávají, jak se situace vyvine.

Ředitel zahraničního zastoupení rakouské firmy FESTO uvádí, že kapitalistické firmy již pochopily "chaos" v čs. ekonomice a zejména zahraničním obchodě. Podle něj zde ze strany místo- předsedů vlád, představitelů ministerstev a dalších odpovědných osob vládne živelný, nekoordinovaný přístup k západním firmám. Tohoto faktu firmy využívají a stanovují si podmínky, které jim vyhovují, což je markantní zejména v oblasti cenových relací. Jejich zájem se soustřeďuje především na čs. podniky, které se nějakým způsobem podílely na speciální výrobě a jsou ze strany představitelů čs. národního hospodářství preferovány.

PZO METALIMEX uzavřel s italskou firmou ITIMEX kontrakt na dodávku elektrické energie pro italský státní podnik ENEL. Hodnota konaktu činí 7 miliónů US dolarů. s podmínkou, že čs. strana odebere 25 % konaktu ve zboží libovolných italských firem. Od počátku uzavření konaktu však čs. strana protioběry neplní a používá prostředků k nákupům zboží v NSR. Majitel firmy ITIMEX, italský státní příslušník DIMITRIJEVIČ se v průběhu MSVB '89 vyjádřil, že postup čs. strany je neseriózní a pokud se uvedený stav nezmění, bude smlouva čs. straně vypovězena.

V současné době je trh s elektrickou energií přesycen a je problém uzavřít obdobně výhodný kontrakt.

V pražské nemocnici Bulovka bylo rozhodnuto o zakoupení přístrojů /tzv. pípátek/ pro zdravotnický personál. Nabídky dostala západoněmecká firma SIEMENS a anglická firma MULTITONE ELEKTRONICS. Provozní zkoušky zařízení obou firem na Bulovce byly vzhledem ke kovovým konstrukcím neúspěšné. Firma MULTITONE v průběhu 2 měsíců dodala nový projekt technologie, který se při zkouškách ukázal jako plně funkční. Přesto uvedená firma obdržela asi po měsíci odpověď, že kontrakt cestou PZO KOVO obdrží firma SIEMENS. Bylo zjištěno, že projekt zpracovaný firmou MULTITONE byl pracovníkem PZO KOVO "omylem" zaslán firmě SIEMENS, což vedlo k okopírování systému a k podbídnutí ceny.

Rakouská firma GRASI BAU vytvořila v ČSSR smíšené podniky Pragohotel Praha a Intertermal Piešťany. Intertermal Piešťany /resp. Štátne kúpele Piešťany/ však dosud neobdržel oprávnění k zahraničně obchodní činnosti. GRASI poskytla cestou rakouských bank pro uvedenou činnost úvěry, které budou splaceny zhruba sedmiletým spolupodílnictvím na zisku. Uvedená firma již provedla potřebná statická měření, vypracovala potřebné projekty a její představitel uvedl, že pokud nebude znát výsledek rozhodnutí FMZO do konce září 1989, odstoupí od konaktu a bude na základě dosud uzavřených dohod požadovat od čs. státu náhradu 100 miliónů DM za porušení zakladatelské smlouvy o společném podniku.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Dne 19. září 1989 kolem 23.30 hodin v obci Giraltovce /okr. Bardejov/ vznikl z dosud nezjištěných příčin požár na pile místního JRD Vítězný Únor. O půl hodiny později došlo k požáru stohu slámy vzdáleného od pily asi 200 metrů. Ke zranění osob nedošlo. Poškozením pily, přilehlé budovy sociálního zařízení a shořením stohu slámy vznikla uvedenému JRD škoda asi 230 000 Kčs. Příčina vzniku požárů se zjišťuje.

Vyšetřuje OS SNB Bardejov.

Dne 20. září 1989 v odpoledních hodinách v obci Vidnava /okr. Šumperk/ uniklo kanalizací z mycí plochy v Keramických závodech do říčky Vidnávky malé množství nafty. K zabránění úniku ropných produktů bylo použito norných stěn a vapexu. Na území ČSSR žádná škoda nevznikla. Na území PLR nebylo znečištění říčky zjištěno.

Vyšetřuje OS SNB Šumperk.

Dne 20. září 1989 kolem 10.00 hodin v Praze 4 v ulici Křesomyslové došlo při výkopových pracích prováděných STP Mladá Boleslav k poškození plynového potrubí o průměru 250 mm. Míra zavinění se zjišťuje. Odstranění závady provádí pracovníci plynárenských závodů. Škoda nebyla dosud vyčíslena.

Vyšetřuje OS SNB Praha 4.

b/ Násilná trestná činnost

Dne 20. září 1989 ve 12.25 hodin na strážnici v objektu VÚ ČSLA 3858 Slaný v obci Netovice /okr. Kladno/ zasouval vojín Pavol PETROF /nar. 1969/ zásobník do samopalu. Při náhodném výstřelu byl zasažen a usmrcen desátník ČSLA Vladimír VESELÝ /nar. 1969, oba od téhož útvaru/. Míra zavinění se zjišťuje.

Vyšetřuje VOP Litoměřice.

Dne 20. září 1989 kolem 16.45 hodin byl ve své garáži v Přerově nalezen mrtvý ing. [REDACTED] /nar. 1944, bytem Přerov, ředitel s.p. Kazeto Přerov, člen KSČ v nomenklatuře OV KSČ Přerov/. Příčina smrti se zjišťuje. Na místě byl nalezen dopis na rozloučenou. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Přerov.

c/ Majetková trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 12. září 1989 : k případům krádeží zavazadel [REDACTED] /nar. 1942/ v prostoru Hlavního nádraží v Praze 2 se způsobenou škodou 390 400 Kčs. Jmenovanému bylo prokázáno dalších 7 případů odcizení zavazadel na nádraží ČSD Praha - střed a nádraží ČSAD Praha - Florenc se způsobenou škodou 64 200 Kčs. U dosud prokázaných 94 případů činí celková škoda 454 600 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Praha 2.

Navazuje na DSZ ze dne 10. ledna 1989 : k vloupání do laboratoře matematicko - fyzikální fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě, kde odcizením počítače a spotřební elektroniky byla způsobena škoda 104 500 Kčs. Jako pachatelé byli dne 20.září 1989 zadrženi bratři [REDACTED] a [REDACTED] /oba nar. 1971, dvojčata, bytem Bratislava, elektromechanici/. Při domovní prohlídce u jmenovaných byla část odcizených věcí zajištěna.

Vyšetřuje OS SNB Bratislava 4.

Dne 20. září 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 67 případů krádeží vloupáním, z toho :

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	10	13	5	17	12	426 600
SSR	2	3	-	2	3	45 370
ČSSR	12	16	5	19	15	471 970

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 20. září 1989 ve 12.50 hodin na křižovatce ulic v Michalovcích řidič nákladního automobilu [REDACTED] /nar. 1959, bytem Partizánské, okr. Topolčany, řidič ČSAD Topolčany/ při odbočování vlevo nedal přednost v jízdě protijedoucímu motocyklu řízenému [REDACTED] /nar. 1971, bytem Michalovce, učeň/. Při nehodě [REDACTED] a jeho spolujezdec utrpěli smrtelné zranění. Na motocyklu vznikla škoda asi 1 500 Kčs. [REDACTED], kterému byla odebrána krev na zkoušku alkoholu, byl zadržen a je stíhán pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Michalovce.

Dopravní nehody dne 20. září 1989 :

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	213	3	6	1 072 200
SSR	100	3	6	354 100
ČSSR	313	6	12	1 426 300

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 19. září 1989 ve 14.15 hodin přistálo na poli u obce Jablonná /okr. Karlovy Vary/ rakouské sportovní letadlo typu TL - 48 s imatrikulacními znaky OE AKHP pilotované občanem NSR Oskarem STUMBECKEM /nar. 1958, bytem NSR/. Bylo zjištěno, že jmenovaný při letu z NSR do Rakouska ztratil orientaci a nouzově přistál v ČSSR. Pilot byl dne 20. září 1989 vyhoštěn přes OPK Pomezí do NSR. Letadlo bude dne 21. září 1989 předáno rakouskému majiteli.

Vyšetřuje KS SNB Plzeň.

Dne 19. září 1989 kolem 12.30 hodin v objektu VÚ ČSLA 1035 Rakovník npor. ing. Petr ŽUREK /nar. 1962, velitel praporu/ opravoval společně s vojínem v záloze Richardem KUČEROU /nar. 1960/ a vojínem základní služby Jozefem BEDNÁREM /nar. 1969, všichni z téhož útvaru/ palivový systém svého osobního automobilu. Při neopatrné manipulaci s přenosným elektrickým osvětlením došlo ke vznícení paliva a požáru automobilu. Vzniklá škoda činí asi 60 000 Kčs. Požárem byli zachvácieni oba vojíni a s těžkým zraněním, popálením těla 50 - 70%, byli dopraveni vrtulníkem do nemocnice v Praze - Vinohradech. Ve věci bylo zahájeno stíhání

pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Rakovník.

Dne 20. září 1989 bylo v Martině zahájeno stíhání pro trestný čin poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení proti [REDACTED] /nar. 1955, bytem Martin, dělník/. Jmenovaný téhož dne v 07.50 hodin na stavědle v železniční stanici ČSD Martin svévolně poškodil zabezpečovací zařízení, čímž ohrozil bezpečnost železničního provozu. Motiv jeho jednání se zjišťuje.

Vyšetřuje OS SNB Martin.

Dne 19. září 1989 kolem 18.00 hodin bylo v úseku oddělení OSH Dlhá Ves /okr. Rožňava/ použito varovného výstřelu ze služební zbraně k zadružení 4 občanů NDR, kteří měli v úmyslu překročit ilegálně státní hranici z ČSSR do MLR. Použití zbraně bylo vyhodnoceno jako oprávněné. Střely nedopadly na území sousedního státu.

Vyšetřuje KO OSH Košice.

Dne 20. září 1989 zadrželi příslušníci PS pro přípravu a pokus o ilegální přechod státní hranice z ČSSR do NSR a Rakouska 11 občanů NDR, 1 ČSSR a 6 Indie.

Hranici se socialistickým státem narušilo 99 občanů NDR a 2 PLR.

Ze zájezdů organizovaných čs. cestovními kancelářemi do SFRJ se nevrátili 3 občané ČSSR.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.